

251
08.08.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı
Hakkında Kanunu'na dair Kanun Değişiklik Teklifi gerekçesiyle birlikte ektedir.

Gereğini arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	İnsan Hakları, İncelene	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih :	12 Ekim 2018	Esas No: 2/930

TBMM
GENEL BAŞKANLIĞI

08 Ağustos 2018

Muhur:

TBMM
GENEL EVRAK

08 Ağustos 2018

No: 334386

EBYS'YE
AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Hukuk halihazırda etik bir sorun olarak görülmediğinden, bu ülkede yönetenler için her zaman “ayak bağı” olmuş, yasanın uygulanma biçiminin hem bölgesel, hem dönemsel, hem de coğrafi olarak ciddi farklılıklar göstermesi de asla yadırganmamıştır. Üstelik siyasi iradenin dahi içinden çıkamadığı kendi yapmış olduğu yasaları beğenmeyip değiştirdiği, hukuk kurallarının tamamen askıya alındığı içinde bulunduğumuz dönem; yekten keyfiyetin sınırlarının genişlediği bir hal almıştır.

17.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin milletvekillerinin cezaevi ziyaretine ilişkin 40 ıncı madde hükmü bir yılı aşkın süredir uygulanmamakta ve milletvekillerinin cezaevi ziyaretleri engellenmektedir. Bu yönetmelik kapsamında daha evvel görüş hakkından yararlanan Halkların Demokratik Partisi milletvekilleri bu haktan keyfi uygulamalar nedeniyle yararlanamamaktadırlar. Ceza ve tutukevlerinde kalanlarla görüşme yapmak hususundaki bu engelleme, sadece HDP’ye mensup milletvekillerine uygulanmıştır. HDP dışındaki diğer siyasi partilere mensup milletvekilleri bu haktan yararlandırılmıştır. Örneğin gazeteciler Can Dündar ve Erdem Gül’ün tutuklanması üzerine birçok milletvekili bu kişileri tutukevinde ziyaret edebilmiş; nitekim bu hususta pek çok demeç ve haber kamuoyuna yansımıştır. Oysa HDP üyesi milletvekillerinin Can Dündar ve Erdem Gül ile tutukevinde görüşmeye yönelik başvuruları Adalet Bakanlığınca kabul edilmemiştir. Diğer siyasi partilere mensup milletvekillerinin aynı tutuklulara yönelik görüşme talebini kabul eden Bakanlığın, HDP üyesi milletvekillerinin talebini hiç bir gerekçe belirtmeden kabul etmemesi Anayasa’nın 10.maddesinden başlamak üzere, ilgili yasa, yönetmelik ve hukukun genel ilkelerine aykırıdır.

Nitekim Adalet Bakanı da Plan ve Bütçe Komisyonu’nun 15.02.2016 tarihli toplantısında bu konudaki takdir hakkının kendisine ait olduğunu ve izin yetkisinin kendi tasarrufunda olduğunu ifade etmiştir. Elbette yönetmelik hükmünün lafzı ve ruhuna aykırı bir biçimde madde metninin geniş yorumlandığı ve takdir yetkisinin bu ölçekte kullanıldığını söylemek mümkün. Ayrıca uygulamada bu hususun eşitlik ilkesi ile çelişmesi de kaçınılmazdır. Yasaların herkese eşit ve tarafsız biçimde uygulanması zorunludur.

Yine ifade etmekte fayda olacağı üzere cezaevi ziyareti parlamenterin aynı zamanda denetleme, bilgi edinme görevinin de bir parçasıdır. Bu bahisle de parlamenterlerin cezaevi ziyaretleri izne tabi olmaksızın gerçekleşebilmelidir. Örneğin avukatlık mesleğini yürütenler cezaevi ziyaretlerini gerçekleştirebildiği halde, avukat kişi parlamenter seçildiği anda bu hakkını yitirmektedir. Bu da uygulamada ve hayatın olağan akışı içerisinde türlü sıkıntılara neden olmaktadır. Cezaevlerinde yaşanan hak ihlallerinin yerinde tespiti ve bu doğrultuda parlamento çatısı altında çalışmalar yürütülmesi demokratik ve işleyen bir parlamentonun olmazsa olmaz koşuludur. Bu nedenle milletvekilinin cezaevi ziyareti ile ilgili bir yasal düzenleme ele alınmalı ve bu hak hiçbir keyfiyete mahal vermemelidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 83 üncü maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen 4 üncü fıkra ile milletvekillerinin; ceza infaz kurumlarındaki yaşam şartlarını yerinde görerek tespitlerde bulunmak, inceleme yapmak veya hükümlü ve tutuklular ile görüşmede bulunmak amacıyla cezaevi ziyareti gerçekleştirebileceği hükme bağlanmaktadır. Böylelikle milletvekilleri cezaevi ziyaretini başkaca izne bağlı kalmaksızın gerçekleştirme imkanına kavuşabilecek ve cezaevinde meydana gelecek olası hak ihlallerine de gerekli önlemler alınabilecektir. Yine milletvekilleri bu hüküm doğrultusunda hükümlü ve tutuklularla açık ziyaret şeklinde görüşebilecektir.

MADDE 2- 5275 sayılı Kanuna “Bu Kanunun 83 üncü maddesi hükümlerine aykırılık oluşturan ikincil mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.” geçici maddesi eklenerek kanun dışında çeşitli tüzük ve yönetmeliklerle düzenlenen mevzuatın yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır. 5275 sayılı Kanunun 83 üncü maddesi dayanak tutularak düzenlenmiş olan Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in 40 ıncı maddesi milletvekillerinin ziyaret hakkını engelleyen hükümler içermektedir. Bu bahisle bu hükmün kaldırılması ve 5275 sayılı Kanunun çerçevesinde milletvekillerinin cezaevi ziyaretlerinin herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmaksızın gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 83 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Milletvekilleri; ceza infaz kurumlarındaki yaşam şartlarını yerinde görerek tespitlerde bulunmak, inceleme yapmak veya hükümlü ve tutuklular ile görüşmede bulunmak amacıyla ceza infaz kurumu idaresine bilgi vermek suretiyle ziyaret gerçekleştirebilir. Milletvekilleri, hükümlü ve tutuklularla açık ziyaret şeklinde görüşebilir.”

MADDE 2- 5275 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Bu Kanunun 83 üncü maddesi hükümlerine aykırılık oluşturan Hükümlü Ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in 40 ıncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.